

MEGHÍVÓ - EINLADUNG

az „ELHALLGATOTT TÖRTÉNELEM” egyik témakörében,

a solymári

POLGÁRMESTERI HIVATAL NAGYTERMÉBEN

2013. április 12-én, pénteken este 6 órakor

tartandó előadásra.

MAGYAR ÉS SVÁB HOLOKAUSZT A DÉLVIDÉKEN 1944 - 1948

MEGHÍVOTT ELŐADÓK

TELEKI JÚLIA az 1944-es csúrogi vérengzések túlélője, Óbecséről,

MATUSKA MÁRTON újságíró, a téma kutatója, Újvidékről, és

WEISS RUDOLF történész, a Német Népi Szövetség elnöke, Szabadkáról.

1944 őszén sötét felhők gyülekeztek a front közeli helyzetbe került Délvidék magyar és sváb lakosságának feje felett. A Titó-vezette partizánok 1943-as jajcai határozataiban megfogalmazott program, a Bácska és Bánát „délsláv jellegének erősítéséről”, ha hivatalosan kihirdetésre nem is került, azonban a „felszabadított” területekre bevonuló partizánok kegyetlenkedéséről érkező hírek nem sok jóval kecsegtettek az itt élő nem szerb népek számára. Nem is kellett sokáig várni, mert a partizánok megérkezését követően szinte azonnal megkezdődött a tömeges gyilkolás. A bestiális mészárlásokkal az ártatlan civil lakosság százezreit készítettek menekülésre, az otthon maradottak egy részét tömegsírokba lövöldözték, és a még életben maradtak számára 5 haláltábor, és közel 40 munkatáborot szerveztek, miközben minden vagyontól megfosztották őket. Az 1944. és 1948. között működtetett táborok valóságos emberemésztők voltak. A munkatáborok legyengített lakóit fokozatosan szállították át a haláltáborokba, ahol a tömegsírokban végezték be keserves szenvedéseiket. Eredményeként az egykor 5-600-ezres bácskai magyarság ma 280-300 ezres, a hasonlóan 5-600-ezres svábság ma 4-5 ezres maradéka küzd a fennmaradásáért. A legyilkolt kb. 150-200-ezer ártatlan áldozat mellett kb. 300 ezer ember menekülését jelentette a terület „délsláv jellegének erősítése”. Az évtizedeken át hallgatásra kényszerített túlélők személyes beszámolóit hitelesen tanúsítják a valós történések megrázó eseményeit.

A lágerekben fénykép nem készülhetett, csak az onnét valamilyen módon megszökött, vagy a keserves kínzásokat túlélő emberek beszámolóit tudatták a világgal az ott történeteket. Herta Gärtner a nagyanyjával együtt került 1945. tavaszán a Krusivle (bácskörtés)-i megsemmisítő táborba, miután a munkaképes életkorú szüleit oroszországi munkatáborba hurcolták. 1946-ban egy esős éjszakán sikerült nekik néhány társukkal együtt a lágerből megszökni, és Magyarországon keresztül Ausztriáig (Bad Hall/in Oberösterreich) eljutniuk. Azonban az orvosi ellátás ellenére az éhségtől tönkre ment szervezete már életképtelen volt és 1946. április 3-án két éves korában elhunyt. Ő egy tipikus példája annak a 10-15 ezer bácskai gyereknek, akik sorsa hasonlóan végződött. (A felvételt Jakob Bohn készítette, akivel együtt sikerült megszökniük.)

Szervezők: a Német Nemzetiségi Önkormányzat és a Heimatverein